

Zirvələrin fəthindən zövq alan

“Bir dəfə qatı dumana düşdük və 15 dəqiqənin içində yolu azdıq”

Maraqlı hobbisi var: dağ turizmi və alpinizm. Alpinizmin içərisində qayaya dırmanmanın olduğunu nəzərə alsaq, həvəskar şəkildə olsa belə, necə riskli işlə məşğul olduğunu təsəvvür etmək olar. “Koç-Sistem Azərbaycan”da baş şəbəkə mühəndisi işləyən Bəhrüz Məmmədovla maraqlı hobbisi barədə söhbətləşdik.

YAYDA QARTOPU OYNAMAQ HƏZZİ

İlk dəfə dağa çıxarkən peşman olub ki, dağa çıxmaq yerinə evdə yatsaydı, daha yaxşı olardı. Amma evə qayıdıandan sonra yenə də dağa çıxmağa maraqlı yaranıb. Beləcə dağ turizmi, alpinizm hobbisinə çevrilib.

Beş ildir dağ turizmi ilə məşğuldur. Meşəliklərlə aşırımları keçmək, kəndləri gəzmək, gözəl yerləri görmək, qalaları, tarixi yerləri ziyarət etmək dağ turizmi sayılır.

Alpinizm və qayalara dırmanmaya bir il yarımır başlayıb. Dağ turizmi də daxil olmaqla, belə çətin və riskli hobbini seçməsinə gəlincə, şəhərdən kənarda gün keçirmək, insan ayağı dəyməyən yerlərə getmək, tarixi abidələri, qalaları görmək, müxtəlif tipdə insanlarla ünsiyyətdə olmaq onun üçün maraqlıdır. Deyir ki, regionlarımızda çox maraqlı insanlar yaşayır və bu hobbisi sayəsində Azərbaycanın müxtəlif yerlərindən dost-tanış qazanır. Ən əsası isə hündürlüyü, dağları, təbiət qoynunda olmağı çox sevir: “Arada vaxt tapan kimi dostlarla birgə Bakıdan qaçıyıq. Həftə sonları, yaxud bayram günləri şəhərdən kənara çıxmağa çalışırıq. Azərbaycan balaca yer olduğuna görə şəhərdən kənara çıxmaq üçün 2-3 saat kifayətdir ki, tamamilə başqa dünyada - səssiz-küysüz bir yerdə olasan. Həm də yay aylarında şəhərdə isti olanda dağlarda qartopu oynamaq mümkündür”.

Hələ ki Azərbaycan daxilində dağları gəzir, qayalara dırmaşır. Azərbaycanı gəzib qurtarandan, istədiyi zirvəni fəth edəndən sonra Gürcüstan, Türkiyə, Rusiya və İranda dağlara çıxmağı planlaşdırır: “Dostlarımızla istədik ki, birinci Azərbaycanı tanıyaq, sonra sərhədlərimizdən kənara çıxmaq”.

Əksər hallarda dağlara sığortalanıb çıxır. Düşünür ki, həyatı riskə atmaq düzgün deyil.

"CANIMIZ BİR DƏFƏ VERİLİR"

Alpinizmlə yeni məşğul olmağa başladığına görə elə bir hündür zirvə fəth etmədiyini düşünür. Heydər Əliyev və Atatürk zirvələrində olub: “Əslində 2-3 uğursuz yürüşümüz olub. Şahdağ, Tufandağa səfərimiz uğursuz alınıb. Bir dəfə dumana düşmüşük, başqa bir vaxt suyumuz vaxtından əvvəl qurtarıb. Bunların hamısı risklərdir, gözə almaq lazımdır. Ya riski gözə alıb davam edərək aza, ya da axıra qədər gedə bilərsən. Biz belə olanda geri qayıdıyıq. Həyatımızı riskə atmırıq. Çünki dağ milyon illərdir yerindədir və milyon illər də duracaq. Amma canımız bir dəfə verilir”.

15 KİLOLUQ YÜKLƏ 30 KM GƏZİNTİ

Dağlara çıxanda özü ilə ən azı 15 kq yük götürür. Deyir ki,

yükü hazırlayarkən hər bir əşyanı yüz ölçüb bir biçdikdən sonra götürmək lazımdır. Çantana lazım olmayan heç bir şey qoymamalısan: “Çünki artıq yüküdür və o yükü biz günlərlə belimizdə daşıyıyıq. Bəzən hər gün 20-30 km yol gedirik. Buna görə hər şeyi nöqtə-vergülinə qədər hesablamalıyıq. Ən vacibi yataq kisəsi və çadırıdır. Su keçirən və keçirməyən, tez quruyan paltarlar götürürük. Mən adətən çantama ayağımdakından əlavə bir ayaqqabı da qoyuram. Çünki çayı keçərkən, yağış yağarkən, qarın içi ilə gedərkən ayağımızdakı ayaqqabının içi su ola bilər. Yemək bişirmək üçün primus götürürük. Çayımızsa mütəlc olur”.

Dağlara çıxmaq üçün ən azı 2, ən çoxu 4 gün sərf edirlər: “Bu, marşrutdan asılıdır. Elə marşrut var ki, 10 günə dırmanmalısən. Bizim getdiyimiz dağlara dırmanmaq bir az rahatdır, çünki çox hündür deyillər. Buna görə seçdiyimiz dağlara çıxmaq üçün iki gün bəs edir. Hündür dağlara çıxmaq isə 10-15 gün vaxt aparır”.

Hobbisi fiziki güc tələb etdiyindən sağlam olmaq şərtidir. Çox gəzməyin ayaqlarında problem yaradıb yaratmamasına gəlincə, ciddi zirvələrə getməmişdən əvvəl həmişə məşq edir: “Hobbim sağlamlığıma çox yaxşı təsir edir. Biz çox hündürə qalxmadığımızı görə oksigen çatışmazlığından əziyyət çəkmirik”.

Bakıda Funikulyorun yanındakı pilləkənləri yüklə qalxıb düşürük ki, vərdisi yaransın. Çünki 20 kq-a yaxın yüklə 12 saat gəzirik, yoxuşları qalxırıq, amma yorulmur. Yorğunluğumuzun günün sonunda düşərgə quranda hiss edirik”.

15 DƏQİQƏYƏ YOLU AZDIQ VƏ...

Alpinizm, xüsusilə qayaya dırmanma təhlükəli olduğundan tez-tez ekstremal vəziyyət yaranır. Buna görə alpinizmlə peşəkar şəkildə məşğul olanlarla yanaşı, həvəskarların da mütəlc tibbi bilikləri olmalıdır: “Məsələn, bir aşırımı keçəndə dostlarımızdan biri diz qapağından zədə aldı. Köməkləşib onun yükünü də götürdük, özünə də ilk yardım edib 6-7 saatlıq məsafədə yerləşən kəndə apardıq”.

Hobbisi onu ekstremal vəziyyətlərə az salmayıb: “Ekstremal vəziyyətlər çox olur. Məsələn, gecə çadırdə yatdığımız yerdə çadırımızın ətrafında çaqqallar ulaşmış. Düzdür, çaqqal qorxulu deyil, amma çaqqalın yerinə başqa heyvan da ola bilərdi”.

Yaxud bir dəfə nişanlımla su gətirmək üçün dostlardan ayrıldırıq. Qatı dumana düşdük və 15 dəqiqənin içində yolu azdıq. Dostlarımızı tapmaq üçün bir xeyli vaxt lazım oldu”.

Dəfələrlə zədə alıb, ayaq barmağının dırnağı da çıxıb. Amma hobbisindən əl çəkməyib. Yeməyinin qurtardığı vaxt da olub: “Yeməyimiz qurtaranda dağlardakı çobanlar dadımızı çatır. Biz onlara şokolad, onlar bizə pendir, lavaş verirlər”.

Soyuqqanlı olduğuna görə belə situasiyalarda sakitliyini qoruyub saxlaya bilir: “Sonra özüm də təəccüblənirəm ki, baş verən o şəraitə necə sakit reaksiya verə bildim. Bu cür hallarda panikaya düşmürəm. Amma sonradan analiz edəndə görürəm ki, həqiqətən qorxulu situasiya idi və təhlükə ola bilərdi”.

"MONOTON OLMAQ İSTƏMİRƏM"

Qeyd edək ki, Bəhrüzün nişanlısı Pervanənin də hobbisi alpinizmdir. Bəhrüzə tanış olmamışdan əvvəl bu işlə həvəskar şəkildə məşğul olub: “Bəzi alpinizm marşrutları var ki, burada qayaya dırmanmaya ehtiyac yaranır, bunu mütəlc bacarmalısan. Buna görə qayaya dırmanmanı öyrənmək lazımdır. Qapalı qayaya dırmanma mərkəzi var. Həftə içi orada məşq edir, həftə sonları isə təbii qayalara gedirik. Nişanlımla da qapalı qayaya dırmanma mərkəzində tanış olmuşuq. Kişilər adətən qadınları zəif görürlər, amma bəzən qadınlar kişilərdən daha çox cəsarətli olurlar. Bunu, sadəcə, görmək lazımdır”.

Gələcəkdə alpinizmlə peşəkar şəkildə məşğul olmaq fikrinə gəlincə, B.Məmmədov belə bir fikrinin olmadığını deyir: “Yəqin belə fikrim olmayacaq, çünki hobbimlə yanaşı, peşəmi də çox sevirəm. Hər ikisi mənə zövq verir. Birindən imtina edib digərinə keçmək bezdirici olar. Mən monoton olmaq istəmirəm, ikisi bir arada daha gözəl və zövqvericidir”.

Lalə MUSAQIZI